

AURAJOKI-
SARJA

JUSSI
MARTTILA
PIMEÄ
KUILU

TAMMI

Jussi Marttila

PIMEÄ KUILU

TAMMI

HELSINKI

© JUSSI MARTTILA JA TAMMI 2022

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

ISBN 978-952-04-4292-7

PAINETTU EU:SSA

Elville

1

Auringonvalo kello neljän aikaan oli raaka. Pilvettömällä taivaalla keikkuva aurinko teki busseista kasvihuoneita, mutta ulkona varjoissa oli vielä kylmä. Koroisten savipeltojen yli puhalsi navakka tuuli, joka sai paahteen hiostaman kulkijan palelemaan saman tien, jos pysähtyi hetkeksikään.

Nousin autostani parkkipaikalla, joka oli liian iso ollakseen lähiömarketin pysäköintialue. Muistelin miten tässä joskus oli ollut autopesula, mutta sitäkään ei enää ollut. Oli vain laaja asfalttikenttä, ostoskeskus, Hesburger ja seurakuntakoti. Ja tuolta vähän matkan päästä löytyisi oja.

Kenkien kannat kopisivat asfalttia vasten. Talvi oli väistämättä näin huhtikuun puolivälin jälkeen ohi. Kevät oli puolinen, mutta valoa riitti. Ehkä juuri se oli johtanut tähänkin. Pidemmät illat, mahdollisuus mennä ulos leikkimään.

En ollut vielä oikein kasannut ajatuksiani. Oikeassa kädessäni paloi Camel, vasemmassa oli valtava muistiinpanokirja. Toimittaja Haimi oli opettanut minut joskus käyttämään sellaista, enkä osannut olla enää ilmankaan, vaikka muistiinpanot olisi yhtä hyvin voinut tehdä puhelimelle. Ympärilläni tuuli kuljetti pölypilviä pitkin katua. Hetki tuntui oudolta. Tässä taas oltiin. Taas olin *tämä*.

Tumppasin tupakan roskakoriin matkalla kohti ojaa, jonka tiesin olevan vähän matkan päässä. Tarvitsin molemmat

kädet käsitelläkseni muistikirjaa ja sen väliin tungettuja valokuvia. Katselin muutaman kerran ympärilleni: tuntui kuin olisin ollut tekemässä jotain likaista ja kiellettyä. Ehkä se johtui siitä, että tämä oli murhapaikka.

Risteyksen alitse luikerteli sadevesiviemäri, joka keräsi vedet tien toisella puolella olevalta jättömaalta, pelloilta ja parkkipaikoilta. Tien tällä puolen alkoi syvä puomainen oja, Topinoja, mikä vuorostaan kulki läpi Koroisten peltojen ja aina Aurajoelle asti. Ojan ylitti katettu kaukolämpöputki, joka muodosti omanlaisensa pienen kävelysillan. Astelin putkelle saadakseni siltarummun suuaukon paremmin näkyviin.

Jamilah Fredriksson oli löytynyt sieltä huhtikuun kahdeskymmenes, neljä päivää katoamisensa jälkeen. Lähitalossa asuva kuusivuotias Casper Vihanti oli ollut kaveriensa kanssa ojassa leikkimässä, kun hän oli nähnyt siltarummussa jotain. Vesi oli ollut niin matalalla, että rummun pohja oli lähes kuiva. Poika oli uteliaisuuttaan kontannut sisään ja löytänyt sieltä Jamilahin ruumiin. Paikallinen hörhö, jota iltapäivälehti oli haastatellut, kertoi kuulleensa Casperin kauhunhuudot aina marketin kulmalle asti. Pitäisin sitä paskapuheena, mutta poika oli varmasti huutanut.

Laskeuduin varovaisesti ojanreunaa pitkin pohjalle asti. Avasin muistikirjani, jonka väliin olin laittanut rikospaikkakuvat Jamilahista. Kihara tukka oli mudassa, kasvot väärityneet. Tyttö ei näyttänyt lainkaan siltä kymmenvuotiaalta, joka oli ollut. Takkia ei ollut, vanha violetti villapaita oli melkein riekaleina. Vertasin kuvia siihen, mitä ympärilläni näin. Tämä oli taatusti yksinäinen paikka öisin. Olettama oli, että Jamilah oli ahdettu syvemmälle siltarumpuun nimenomaan tältä puolelta. Poliisi ainakin tuntui uskovan näin. Mitään jälkiä mahdollisesta tekijästä ei ollut löydetty. Liian monta ihmistä oli tallannut ojanpenkkoja ennen ruumiin löytymistä.

Kiipesin takaisin ylös tielle. Sen toisella puolella joku verkkarimamma tuijotti vihaisesti. Oli varmaan tottunut näkemään täällä rikospaikatöstellijöitä. Tuijottakoon rauhassa. Minulla oli vielä pari muutakin kohdetta käytäväksi.

Kävelin Kuuriansankuja kohti seuraavaa määränpäättäni. Jamilahin ruumiin löytyminen oli ollut shokki. Poliisi oli aloittanut heti valtavat ja tyypillisen epämääräiset toimenpiteet. Halisten lähiössä ei voinut liikkua missään näkemättä poliisin partioautoja. Lehdistö jalkautui myös lähiöön, josta se muuten ei olisi kirjoittanut juuri lainkaan. Lööpit ja juorulehdet olivat yhtäkkiä täynnä spekulaatiota: Kuka murhasi Jamilahin? Kuka laittoi pikkutyön siltarumpuun?

Jos murhia olisikin ollut vain yksi, niin kohu olisi kuollut nopeasti. Hetken päästä ainoat kiinnostuneet olisivat olleet nettifoorumien hörhöt, jotka syyttäisivät rikoksesta jotakuta kirkkoherraa tai nuoriso-ohjaajaa.

Mutta kun viisivuotias Mustafa Nazari löytyi Halisten pienen metsän lammesta kuolleena vain kolme päivää Jamilahin löytymisen jälkeen, silloin asia räjähti. Mustafa kellui lammessa kasvot alaspäin ilman housuja, kaulansa ympärillä pätkä nailonköyttä. Poika oli ollut kuolleena yli viikon löytyessään paikasta, jonka ohi kulkee joka päivä ihmisiä. Syntyi hypoteesi. Kaksi murhaa, yksi tekijä.

Kävelin mäkeä ylös kohti lampea metsässä, joka jää Kuuriansankujan, Paavinkadun, Halisten koulun ja Tätälänkujan muodostamaan suorakulmioon. Mäki oli kallioinen ja paikoitellen jopa jyrkähkö. Pian musta lampi kimalsi puiden välissä. Etäisyydet täällä olivat lyhyitä. Välimatka Mustafan ja Jamilahin löytöpaikkojen välillä oli linnuntietä alle 400 metriä. Olin samaa mieltä monien muiden kanssa siitä, että kyseessä oli sama tekijä. Tavalla, jolla ruumiit oli jätetty löydettäväksi, oli selvästi oma merkityksensä. Sillä tekijä

halusi nimenomaan alleviivata, että hän pystyi siihen jäämättä kiinni.

Lampi keskellä pientä metsää oli mustavetinen, matala mutta laaja, miltei pieni räme. Samalla kun sytyttelin uutta tupakkaa katselin lammen vettä ja mietin, mitä pinnan alla piili. Näiden paikkojen sijainnilla oli tietty merkityksensä, mutta tekijä oli ehkä harkinnut niitä myös rikospaikkatutkinnan kannalta. Siltarummussa sadevesien huuhtomasta ja lammen syvyyksissä maanneesta ruumiista olisi hankala löytää esimerkiksi kuituja tai DNA:ta. Tai no, ikävä kyllä DNA:ta saattaisi löytyä tietyistä paikoista, oli vettä tai ei.

Kävelin matkan lammelta takaisin tielle kellon kanssa. Muutama hassu minuutti. Mustafa ei ollut kovinkaan iso ikäisekseen. Aikuinen ihminen pystyisi kantamaan ruumiin vaikka pressussa käärittynä tai matkalaukkuun ahdettuna suhteellisen vaivatta lammelle asti. Ainoa kysymykseni oli, miksi ihmeessä juuri tämä paikka. Ruumis oli todennäköisimmin tuotu tänne autolla, ja käytännössä ainoastaan reitti Kuuriankujalta polkua pitkin mäenharjalle oli käyttökelpoinen. Muista suunnista saapuminen olisi vaatinut pidempää lenkkiä metsässä, ruumista kantaen. Mutta Kuuriankuja oli umpikuja, jota ympäröivät asuintalot joka puolelta. Olisi luullut, että tekijä olisi pelännyt kiinni jäämistä täällä puuhatessaan.

Tajusin, että Kuuriankujan valaistus oli öisin suhteellisen heikko. Vain yksi katulamppu vähän matkan päässä, ja sen vieressä jonkin talon pihavallo. Niiden lisäksi oli vain kerrostalojen ovenpielien ulkovalot. Hämärän turvissa olisi helppo odottaa hyvä tovi ja tarkkailla, milloin olisi turvallista lähteä liikkeelle. Sain aavistuksen jostain. Kävelin lähemmäs kohti katuvaloa ja sen lähellä seisovaa pyöreää pihavalotolppaa. Kun kiersin tolpat, näin ne heti: pienet luodinreiät molemmissa. Valot oli sabotoitu, ehkä ilma-aseen laukauksella vähän matkan päästä. Johan oli helvetti.

2

Olin dokumentoinut huolellisesti luodinreiät katuvalojen kuvuissa. Kävelin hetken aikaa edestakaisin pitkin Kuuriankujaa ja yritin arvioida ampumissuuntaa. Päättelin, että ampujan oli täytynyt olla vastakkaisella puolella tietä. Laukaukset oli mahdollisesti ammuttu autosta.

Kun lähdin takaisin autolleni, kuulin jostain takaa kännykkäkameran räpsähdyksen. Muutaman metrin päässä seisoi pelokkaan näköinen nuorempi nainen huivi päässään. Nyökkäsin rauhoittavasti ja jatkoin matkaa. Naapuruston ihmiset olivat peloissaan, ja aivan ymmärrettävästi. Tilanne oli hyvin poikkeuksellinen.

Liikennevaloissa muutama perheenisän näköinen mies tuijotti minua vihaisesti. En reagoinut siihen. Vaikutti ihan siltä kuin joku olisi kertonut heille, että joku välikausitakkimies könysi ruumiiden löytöpaikoilla. Yksi heistä töytäisi minua ohi kävellessään. Totesin itsekseni, että oli selvästi aika lähteä.

Normaalioloissa tein paperityöt saman tien autossa, mutta nyt oli parempi jatkaa matkaa. Mazda rullasi kevyesti pois parkkipaikalta. Risteyksestä käännyin vasemmalle ja seurasin päätietä aina kapean Vähäjoen sillan yli. Päädyin lopulta suuren Prisman parkkipaikalle. Pysäytin auton ja lähetin tekstiviestin. Sitten kaivoin taas esiin muistikirjani

ja aloitin paperityöt. Täällä en tuntenut olevani liikaa tapahtumien keskiössä.

Arvoisa rikostoimittaja Haimi oli lähestynyt minua heti, kun Mustafa Nazari oli löydetty. Hänen arvionsa mukaan poliisi ei tulisi ainakaan hetkeen selvittämään tätä juttua, joten hän tarvitsi jonkun Turkuun seuraamaan tapausta. Aiheesta tul-taisiin kirjoittamaan metreittäin artikkeleita, eikä hänen edustamansa iltapäivälehdessä Turun toimitus ollut kuulemma erityisen kompetentti seuraamaan juttua riittävällä osaamisella.

Olin kieltäytynyt. Minä en ollut enää yksityisetsivä. En sitten loppukesän 2017, kun olimme Helenan kanssa päätyneet tappamaan sarjamurhaajan. Olin lakkauttanut sen jälkeen toimilupani sekä yritykseni ja siirtynyt täyspäiväisesti toimistotöihin Väisäsellä. Entinen asiakkaani oli jo vuosia sitten palkannut minut osa-aikaiseksi turvallisuuspäälliköksi konserniinsa.

Minulla oli vakaasti ollut sellainen olo, etten haluaisi enää koskaan tehdä yksityisetsivän töitä. Mutta vakaumukseni kesti vain siihen asti, kun sain Haimin keräämän materiaalin eteeni. Lähetti toi paksun kirjekuoren kotiini, ja se sai ajatukset liikkeelle. Jostain esituskintamateriaalin printtien ja rikospaikkakuvien takaa avautui tuttu pimeä kuilu. Kaikesta huolimatta se oli kuilu, johon halusin taas katsoa.

Haimi oli tainnut arvata, että suostuisin nähtyäni mysteerin. Kävimme tuolloin keskustelun siitä, mitä hän halusi minun tekevän. Se ei kuulostanut liian vaikealta tai syvälliseltä. Minun pitäisi vain taustoittaa rikoksia ja tehdä hie-man omia tutkimuksia tapahtumapaikoilla, jotta lehdellä olisi tuoda uutta kulmaa juttuihinsa. Tällä järjestelyllä saisin käytännössä leikkiä yksityisetsivää ilman sen suurempaa vastuuta mistään. Tarjous oli liian houkutteleva ja lopulta suostuin.

Raotin Mazdan ikkunaa ja sytytin Camelin. Kaivoin esiin Jamilah Fredrikssonin paperit. Haimi oli hankkinut jostain Strömbergin tekemän ruumiinavauksen pöytäkirjat. Kuolinsyö oli vahvistunut avauksessa: Jamilahin vasemman kainalon valtimo oli viilletty auki. Viilto oli todennäköisesti tehty takaapäin. Tekijän valitsema tapa herätti mielenkiintoni poikkeuksellisuudellaan. Se oli hyvin nopea tapa surmata joku, mikäli ei halunnut käyttää veistä enempää kuin oli pakko, mutta verta oli todennäköisesti ruiskunnut kuin paloletkusta pitkin... no, missä Jamilah sitten olikaan surmattu. Vasemmassa ranteessa oli mustelmia, jotka viittasivat siihen, että tekijä oli pitänyt Jamilahin ranteesta kiinni viiltäessään. Ehkä tämä oli ajatellut, että veren laskeminen kunnolla vähentäisi sotkua ruumista kuljettaessa. Mahdotonta sanoa. Strömbergin tutkimuksessa oli myös selvinnyt, että Jamilahille ei ollut tehty seksuaalista väkivaltaa, eikä ruumiissa ollut sellaisia jälkiä, jotka olisivat viitanneet esimerkiksi pidempiaikaiseen sitomiseen.

Jonkinlainen teonkuva tästä muodostui jo mielessäni. Jamilah oli kadonnut leikkiessään ulkona, mahdollisesti läheisen koulun pihalla. Oli oletettavissa, että murha ei ollut tapahtunut saman tien, koska se olisi aiheuttanut sen verran melua, että joku olisi saattanut kuulla. Olihan silloin ollut kirkas ja valoisa alkuiltä, kun Jamilah katosi. Naapurustossa oli ollut liikkeellä huomattavat määrät ihmisiä, mutta kukaan ei ollut huomannut mitään. Tekijän oli täytynyt houkutella Jamilah mukaansa ja tehdä surmatyö toisaalla. Mutta missä, sitä ei vielä tiedetty. Jamilahin puhelin oli mennyt pois päältä jossain päin Röntämäkeä. Se oli yhä hukassa.

Patologi Strömbergin olettama oli, että ruumista oli säilytetty jossain ennen kuin se oli käyty työntämässä silta-rumpuun. Siellä se oli ollut maksimissaan kolme päivää. Mädäntyminen ei ollut edennyt kovinkaan pitkälle.

Nakkasin rikospaikkakuvat kojelaudalle ja nojauduin taaksepäin. Yritin miettiä. Risteys ja siltarumpu olivat molemmat avoimella paikalla. Tekijä oli toiminut joko todella itsevarmasti tai todella nopeasti: ajanut auton ehkä pyörätielle, nostanut takakontista ruumiin ja pudottanut sen ojan pohjalle... ei, se ei kyllä olisi toiminut. En ollut koskaan uskonut intuitioon, mutta nyt sain jonkinlaisen ennakkoaavistuksen. Tekijän auton takaluukku oli todennäköisesti sellaista mallia, että nostamiselle ei ollut tarvetta. Ehkä jonkinlainen farmari tai vastaava. Ei mikään sedan. Ja sitten tekijä oli varmuuden vuoksi käynyt ojan pohjalla survomassa ruumiin siltarumpuun. Se olisi ehkä onnistunut nopeasti. Ehkä. Silti tässä ruumiinjättöpaikassa ei ollut mitään järkeä. Ihan muutaman sadan metrin säteellä olisi löytynyt paljon parempia alueita, missä kiinni jäämisen riski oli paljon pienempi. Joten ehkä siihen oli jokin tietty syy, miksi tekijä valitsi juuri tämän kohdan.

Mustafa Nazarin tapaus oli paikan osalta tavallaan selkeämpi, ja siltikään ei. Jos työteoriani oli oikea, tekijä oli ajanut autollaan Kuuriankujalle, kantanut siitä ruumiin nopeasti metsän kätköön ja jättänyt sen pieneen nimettömään lampeen. Kaivoin nyt Mustafan tiedot esiin ja syvenyin niihin. Rikospaikkatutkijat olivat olettaneet maahan pudonneista katkenneista oksista ja liiskaantuneista mustikanvarvuista, että Mustafa oli kannettu paikalle joko käärittynä jonkinlaiseen kankaaseen tai vaihtoehtoisesti ahdettuna johonkin matkalaukun tapaiseen. Kun kangaskäärö tai laukku oli laskettu maahan ja Mustafa oli rullattu lampeen, oksia oli katkeillut ja varpuja mennyt littaan. Se olikin ehkä selkein yksittäinen jälki, jonka tekijä oli jättänyt. Pieni metsikkö oli sen verran suosittu ulkoilupaikka, että kenkien jälkiä tai muita painaumuksia ei voinut mitenkään yksilöidä tekijään.

Sabotoidut katuvalot olivat toki asia sinänsä. Tämän ruumiin jättö oli harkittu tarkkaan, myös ajoitukseltaan. Strömbergin arvion mukaan Mustafa oli ollut kuolleena vähintään yhtä kauan kuin Jamilah, mutta tätä oli pidetty jossain viileässä paikassa. Tekijä oli saattanut jopa odottaa Jamilahin ruumiin löytymistä.

Keräsin rikospaikkakuvat ja paperit nippuun ja asetin ne takaisin muistikirjani väliin. Kokonaiskuva oli yhä hatara, enkä oikein tiennyt mistä aloittaisin. Toisaalla jylläsi käynnissä kymmeniä poliiseja työllistävä tutkinta. En tiennyt mitä minä voisin kontribuoida tähän, paitsi dokumentaatiota ja omaa spekulatiotani. Mutta siitähän minulle maksetaan, ajattelin ja käynnistin Mazdan uudestaan. Radiosta alkoi soida Stereo Total, kun ajoin takaisin kohti Linnankatua ja ylimmän kerroksen kotiani.

Olin sisustanut asunnon uudestaan sen jälkeen, kun lopetin yksityisetsivätoiminnan. Asunnon aiempi järjestys, jossa sisääntulijaa oli ensimmäisenä vastassa toimisto, ei ollut enää tarkoituksenmukainen, kun lakkasin vastaanottamasta asiakkaita kotonani. Vaikka ei täällä ollut kovinkaan monta asiakasta käynyt muutenkaan. Tapasin heitä mieluummin muualla. Olin nyt laajentanut olohuonettani vanhan toimisto-osan puolelle. Työpöytä oli saanut siirtyä peremmälle asuntoon. Se oli nyt ikkunan edessä, joten näin Aurajoen kun tein töitä kotona. Sen verran kuin ylipäänsä tein. Elämä toimihenkilönä ällistytti minua jatkuvasti. Työni Väisäsen turvallisuuspäällikkönä oli pääasiassa niin turhauttavan kevyttä, että suurimman osan ajasta tuntui siltä kuin en tekisi töitä lainkaan.

Avasin oluen ja kirjoitin nopeasti havaintoni ja mielikuvani alustavaan raporttiin. Olin luvannut Helenalle, että näkisimme Cosmicissa viimeistään seitsemältä. Arvioin että

minulla olisi hyvin aikaa kirjoittaa muistiinpanoni puhtaaksi ja lähettää ne Haimille. Helena oli kiinnostunut kuulemaan siitä, mikä oli taas saanut minut yksityisetsivän töihin. Ja miksei olisi.

Viime vuosi oli ollut omituinen monellakin tapaa. Emme olleet Helenan kanssa tietenkään puhuneet kenellekään paitsi toisillemme siitä, mitä tapahtui loppukesästä 2017. Olimme käsitelleet aihetta purjehdusmatkallamme hie-man tapahtuman jälkeen. Totuus Aurajoen sarjahukuttajan lopusta saisi jäädä mysteeriksi, koska sen paljastuminen ei hyödyttäisi ketään.

Liian moni tiesi jotain minun osuudestani ja sitä kautta myös Helenan osuudesta salaisessa tutkinnassa, jota olimme yhdessä tehneet, kun yritimme pysäyttää sarjahukuttajan. Kun KRP syynäsi tarkkaan läpi Turun poliisin toiminnan, heiltä ei jäänyt huomaamatta, että Helena oli tehnyt aiheesta tietopyyntöjä juuri niihin aikoihin toimies-saan vielä väkivaltarikosyksikön päällikkönä. Silti mitään ei koskaan tapahtunut, vaikka Helena oli sitä pelännyt.

Pari kuukautta sitten, talvella 2018 Helena oli saanut poikkeuksellisen työtarjouksen. Hänet oli pyydetty rikos-tarkastajaksi Keskusrikospoliisin Turun toimistoon, rikos-ylitarkastaja Zara Vainikaisen yksikköön, jonka tarkoitus oli suorittaa määrittelemättömiä valvontatoimenpiteitä Lounais-Suomen poliisilaitoksen rikostutkinnalle. Helena otti tarjouksen vastaan.

Sarjahukuttajan kuolema roikkui yllämme kuin jonkin-lainen ruma Damokleen miekka, jonka putoamista odotin koko talven. Sitä ei kuitenkaan tapahtunut. En saanut kos-kaan tietää miksi.

3

Pieni ohimenevä sadekuuro kasteli minut, kun astuin ovesta ulos. Epävakainen Turun kevät oli pääosin täynnä hermoja raastavaa tuulta ja sadekuuroja toisensa perään. Aurinko laskeutuisi pian mereen jonnekin Ruissalon taakse. Päivän luonnottoman hiostavuuden korvasi jo kostea kalseus.

Vaihtelun vuoksi kävelin korttelin verran ylös Puistokatua ja jatkoin pitkää, suoraa Eerikinkatua pitkin keskustaan. Kadut olivat suhteellisen autiot ja ehdin rauhassa miettiä matkalla Cosmiciin. Mietin, miten jatkaisin tästä eteenpäin. Kertoisin Helenalle toki löydöksistäni. Tärkeimmät havainnot olivat ne ilma-aseella tehdyt katuvalojen hajottamiset. Saattoivathan ne olla sattumaakin, mutta en oikein jaksanut uskoa siihen.

Tuuli oli taas raaka, eikä ohut kevättakkini tuntunut riittävän pitämään kylmyyttä poissa. Päästyäni Kauppiaaskadulle käännyn sivukujalle, josta pääsee sisään Cosmiciin. Siniharmaa tahrainen kokolattiamatto oli entisensä. Kuten myös kolhuinen musta baaritiski. Sakke moikkasi tiskin takaa ja laski minulle suuremmitta seremonioita ison tuopin, jonka kannoin tuttuun nurkkapöytäni. Siellä istui jo Helena farkkutakki yllään, hiukset märkinä ja edessään avoimet iltapäivälehdet.

”Paska keli”, Helena totesi. ”Olin vähän etuajassa, kun halusin lukea lehdet.”

”Mitäs niissä?” kysyin.

”Samaa kuin aina. Spekulaatiota. Haimi on hyvä kirjoittamaan filleriä, kun mitään ei tiedetä. Ainoa solidi fakta on, että kaksi skidiä on vainaana ja tekijä tai tekijät vielä tuntemattomia.”

”Minulla on sillä saralla uutisia”, sanoin ja kerroin löydöistäni. Puolivälissä katuvalojen tarinaa Helena kaivoi muistikirjansa taskusta ja antoi kynän sauhuta hetken.

”Se oli tosiaan jotain uutta. Laitan tuosta tiedot eteenpäin normaaleja väyliä pitkin. Poikkeusväylille eksyminen saa nyt riittää”, Helena sanoi napsauttaessaan Moleskinen kannet kiinni.

”Todellakin. Mutta ei siitä sen enempää”, vastasin ja otin syvän huikan. ”Mites työt KRP:ssä?”

”Sitä tavanomaista. Luetaan läpi Turun poliisin papereita valvontatehtävien merkeissä. Sen viimesyksyisen rumban jälkeen KRP lisäsi omaa valvontaansa, niin kuin tiedät.” Helena röyhtäisi hapan ilme naamallaan. ”Kristus. Ei pitäisi juoda tätä Karhua joka kerta.”

”Karhu on ihan hyvää.”

”Joo. Sehän se ongelma onkin. Mites sun duunit Haimin suuntaan?”

”Ei kummempaa just nyt. Teen taustoitusta ja tapahtumapaikkaselvityksiä. Katson tuleeko jotain raportoitavaa.”

”Turun poliisi varmaan riemastuu siitä, että iltapäivälehti tietää katulamppujen sabotoinnista ennen heitä. Mutta vitut, ei ole mun ongelma sitten mitenkään.”

Joimme hetken hiljaisuudessa. Helenan kanssa meni monesti arpomiseksi, että oltiin juomassa yhdet vai kymmenet. En oikein tiennyt miten lähestyä yhtä aihetta. Helena huomasi pian vaitonaisuuteni.

”Jokin sinua vaivaa, rakas Janatuinen. Kerro.”

”No joo, hieman. Olin vähän ajatellut, että tämä vaihe elämästäni on ohi. Dekkarihommat.”

”Niinhän ne onkin. Eihän sulla enää ole toimilupia eikä puhelinnumeroa Keltaisilla sivuilla”, Helena muistutti.

”Ehdin olla pois alalta alle vuoden ja huomaan, että kaipaan takaisin”, tunnustin epäröiden.

”Ai takaisin halpoihin pakettimatkoihin muiden kurjuuteen?”

”Niinpä. Kun astuin ulos autosta siellä Halisissa, se tuntui hyvältä. Olin taas takaisin siinä, mitä olen. En minä ole oikeasti mikään turvallisuuspäällikkö. Olen parantumaton nuuskija ja maanvaiva.”

”Niin oletkin. Annan saman neuvon kuin joskus kauan sitten. Jos se tuntuu hyvältä, niin se tuntuu hyvältä. Jos tämä on se mikä pitää sun pään terävänä, niin sitten se on. Elä sen kanssa”, Helena hymähti.

Lupasin yrittää parhaani ja käänsin puheenaiheen takaisin Helenan töihin. Hän tarttui koukkuun ja jutteli hyvän tovin siitä, kuinka KRP:n hommissa oli rauhallisempaa kuin väkivaltarikosyksikön pomona. Siinäkin oli oma ironiansa. KRP halusi palkata nimenomaan Helenan siksi, ettei tämä ollut ryvettynyt viimeisyksisessä skandaalissa, kun media paljasti, miten Helenan entinen esimies oli suojellut sarjahukuttajaa lakkauttamalla esitutkintoja. Teknisesti ottaen KRP:llä ei ollut mandaattia puuttua paikallispoliisin tekemisiin, mutta Poliisihallituksessa oli herännyt ajatus, että kun Turkuun tulisi uusi päällikkö ja iso luuta lakaisisi organisaatiota, KRP olisi oikea taho pitämään muutosta silmällä. Viimeaikaisten uutisotsikoiden takia KRP:n sisällä oli herännyt kiinnostusta tilastoida samalla epäiltyä etnistä profilointia ja poliisien harjoittamaa syrjintää, jotta näistä saataisiin tilaisuuden tullen ammuksia poliisitoimen sisäisiin valtataistoihin.

Helena ei erityisemmin pitänyt tästä poliittisesta aspektista, koska se ei hyvin todennäköisesti johtaisi mihinkään, paitsi ehkä joidenkin virkanimitysten ratkeamiseen toisella tavalla. Ne, joita syrjintä varsinaisesti koski, olivat ainoastaan työkaluja tässä valtapelissä. KRP:ssä oli lupailtu, että niin sanotun valvontayksikön toiminta loppuisi jossain vaiheessa, ja Helena saisi siirtyä rikostutkintapuolelle. Toistaiseksi kuitenkin katsottiin, että hänen kontaktinsa ja sisäpiiritietonsa olivat arvokkaampia valvonnassa.

Kävelin kotiin rankkasateen pudotessa niskaani. Helena oli ottanut taksin. Sade selvitti pääni tehokkaasti. Lopulta olutta olikin mennyt vähemmän kuin olin ennakoinnut. Lämpöä ulkona oli enää muutama hassu aste. Aurajoki virtasi mustana, kun kävelin pitkin jokivartta kotiin.

Toivoin, etten olisi hävittänyt vanhoja arkistojani. Nyt niiden sisältämille kontakteille olisi voinut olla käyttöä. Oli niin vähän mistä ottaa kiinni. Kaksi ruumista ja hitusen veran todisteita mistään. Haimi vaatisi spekulointia, mikä ei koskaan ollut suosikkipuuhaani. Ohuen materiaalin pohjalta spekulointi ei välttämättä johtaisi oikeille jäljille.

Hissi haisi pierulta ja läikkyneeltä oluelta. Kotioveni aukesi vaivalloisesti. Joko olin turhan uupunut tai ovenkarmit olivat turvonneet kosteudesta. Väsymys painoi jo päälle, mutta tiesin etten osaisi vielä nukkua. Riisuin päällysvaatteet ja laitoin musiikin soimaan. Jukka Nousiaisen ääni täytti asunnon. Sohvapöydällä lojuivat kansiot Jamilah Fredrikssonista ja Mustafa Nazarista. Avasin molemmat eteeni samalla kun tein kupillisen reilun kaupan pikakahvia.

Tämä vaatisi pidempää kenttätyötä. En tiennyt vielä tarpeeksi Halisten olosuhteista. Kertavierailu ei riittäisi. Tajuusin myös, että sama päti tekijään. Tämän täytyi tuntea alue hyvin tarkkaan toimiakseen niin kuin toimi. Tekijä joko asui

siellä tai jostain muusta syystä liikkui siellä paljon. Jo pelkästään ruumiiden jättöpaikat viittasivat siihen. Tekijä oli käynyt monta kertaa tarkistamassa kulkureitit. Ehkä jopa arvioinut paljonko aikaa häneltä menee ruumiin dumppaukseen. Pitäisi miettiä sitäkin enemmän.

Tekijä oli toiminut hyvin itsevarmasti. Ruumiit oli jätetty paikoille, joita esimerkiksi varastelleen grammapomon ampunut ammattirikollinen ei koskaan käyttäisi. Molemmat paikat olivat hyvin julkisia mutta juuri sen verran suojaista, että nopeasti ja päättäväisesti toimimalla ruumiit saisi alle viidessätoista sekunnissa katseilta piiloon. Itsevarmuus tuli joko siitä, ettei tekijä tiedostanut riskiä tai siitä, että tekijä oli tutkinut paikat huolellisesti etukäteen ja tiesi tosiaan mitä teki. Epäilin jälkimmäistä.

Heräsin aamulla sohvaltani. Sohvapöydälle olivat jääneet rikospaikkakuvat ja kupillinen kylmennyttä pikakahvia. Ei miellyttävin mahdollinen herääminen. Olin ilmeisesti muistanut yöllä tehdä muistiinpanoja ajatuksistani, joten ne eivät menisi hukkaan.

Tänään ohjelmassa olisi Turun kaupungin tiedotustilaisuus Logomossa. Kaupunki oli julistamassa joitain toimenpiteitä lasten murhien takia. Poliitikot eivät halunneet näyttää heikoilta tai avuttomilta kaupunkilaisia järkyttäneessä tilanteessa. Itseäni tilaisuus kiinnosti lähinnä siksi, että siellä tulisi puhumaan myös nykyinen poliisipäällikkö, joka toimi tapauksen tutkinnanjohtajana. Joku pohjalainen mölli, kuten Helena oli tätä aiemmin kuvaillut. Poliisipäällikkö Mattson oli hiljattain noussut asemaansa Aurajoen sarjamurhaaja -skandaalin jälkimainingeissa. Ei varmasti ollut Mattsonille mieltä ylentävää joutua saman tien selvittämään kahta lapsen murhaa.

Kulutin päivän kastellen kukkia parvekkeella, kirjoittamalla Haimille raporttia ajatuksistani ja pesten pyykkiä.

Muodon vuoksi tarkastin myös työsähköpostini ja hoidin muutaman juoksevan asian Väisäselle.

Päivästä näytti tulevan taas hiostava. Eilinen sade oli onnistunut nostamaan ilmankosteuden läkähdyttäviin lukemiin. Päätin ajaa Logomoon neljäksi, jolloin tiedotustilaisuus alkaisi.

Vanhan teollisuusrakennuksen suuressa auditoriossa oli sen verran paljon ihmisiä, etten mahtunut istumaan. Lavalla pöydän takana istuivat apulaiskaupunginjohtaja, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja sekä poliisipäällikkö. Näin Heleenan istuvan salin toisella puolella tummatukkaisen naisen vieressä, jota en tunnistanut.

Apulaiskaupunginjohtaja aloitti esityksensä, josta suurin osa oli täyttä lööperiä: Kaupunki lupasi toimenpiteitä, joita ei tarkemmin eritelty. Lasten turvallisuus olisi nyt etusijalla. Selvitystyötä tultaisiin tekemään, ja tehtävään oli nimitetty lautakunta. Nuorisotoimi lupasi kiinnittää erityistä huomiota Halisten nuorisotoimintaan, ja lapsia tultaisiin valistamaan vaaroista.

Haukotus tuli väistämättä. Salamavalot räpsyivät. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja toisti eri sanoin sen, mitä apulaiskaupunginjohtaja oli juuri sanonut. Vaikutti siltä kuin kaupunki ja poliitikot olisivat yrittäneet tunkea itsensä mukaan tilanteeseen vain kerätäkseen poliittisia irtopisteitä.

Lopulta tuli poliisipäällikön vuoro. Tämä Mattson ei ollut mikään harteikas vanhan koulukunnan maalaispoliisi. Hän oli enemmänkin variksenpelättimen näköinen mies vähän liian suuressa univormussa, joka roikkui löysästi hänen yllään. Kapeat kasvot, pienet silmät ja ohut vaalea tukka, joka oli kynytty niin lyhyeksi, että päänahka näkyi selkeästi sen alta.

”Tutkinnallisista syistä en voi kertoa tarkempia yksityiskohtia, mutta poliisilla on nyt käynnissä useampia tutkintalinjoja koskien näiden lasten murhia. Halisten alueella on lisätty sekä rutiinipartioita että jalkapartioita. Erityistä huomiota tullaan kiinnittämään nuorisoriikollisuuteen sekä mahdollisiin järjestyshäiriöihin”, Mattson sanoi monotonisella äänellään.

Nuorisoriikollisuus? Järjestyshäiriöt? Mitä helvettiä niillä oli tekemistä lasten murhien kanssa? Kirjoitin lausunnon ylös muistikirjaani. Se olikin ensimmäinen merkintä, jonka täällä tein. Luotin siihen, että Haimi saisi paikalliselta rikostoimittajalta tarvittavat tiedot muuten. Mattsonin lopetellessa media sai vuoron esittää kysymyksiä.

”Onko tiedossa, että onko kyseessä yksi vai useampi tekijä näissä rikoksissa?” kysyi joku paikallinen toimittaja. Veikkasin Turun Sanomia, toimittaja oli hieman tutun näköinen.

”Varmaa tietoa ei ole. Tässä kohtaa tutkintalinjoja on useita”, Mattson vastasi.

”Epäilläätkö, että tapauksissa olisi kysymys kunniamurhista, sellaisethan ovat yleisiä maahanmuuttajien keskuudessa?” kysyi kuukasvoinen televisiotoimittaja.

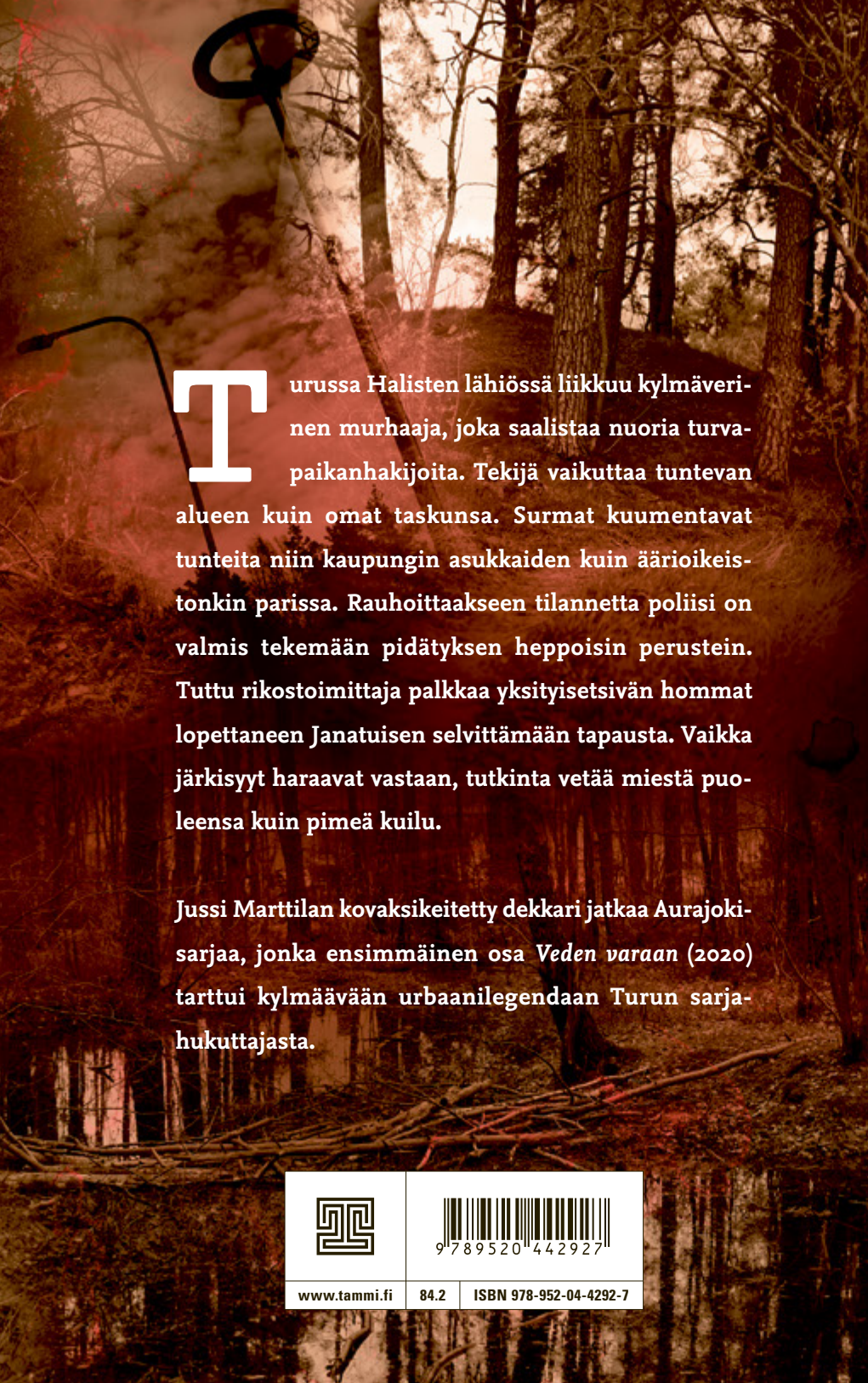
”Tämä on mahdollista, ja se on yksi tutkintalinja”, Mattson sanoi ääni kireänä.

”Liittyvätkö murhat kenties ääriliikkeisiin tai vastaaviin?” sama toimittaja esitti jatkokysymyksen.

”Vastaukseni on sama kuin äsken”, Mattson totesi.

Hämmennyin. Kaikille oli varmasti hyvin selvää, että lasten murhaaminen summanmutikassa ei ollut minkään Suomessa toimivan ääriliikkeen modus operandi, mutta jostain ihmehen syystä Mattson ei voinut edes tätä ajatusta torpata.

Toimittajien loput kysymykset eivät olleet järin mielenkiintoisia. Mattson ei halunnut antaa selkeää vastausta mihinkään. Lopulta tilaisuudesta ei jäänyt käteen yhtikäs mitään.

Turussa Halisten lähiössä liikkuu kylmäverinen murhaaja, joka saalistaa nuoria turva-
paikanhakijoita. Tekijä vaikuttaa tuntevan
alueen kuin omat taskunsa. Surmat kuumentavat
tunteita niin kaupungin asukkaiden kuin äärioikeis-
tonkin parissa. Rauhoittaakseen tilannetta poliisi on
valmis tekemään pidätyksen heppoisin perustein.
Tuttu rikostoimittaja palkkaa yksityisetsivän hommat
lopettaneen Janatuisen selvittämään tapausta. Vaikka
järkisyyt haraavat vastaan, tutkinta vetää miestä puo-
leensa kuin pimeä kuilu.

Jussi Marttilan kovaksikeitetty dekkari jatkaa Aurajoki-
sarjaa, jonka ensimmäinen osa *Veden varaan* (2020)
tarttui kylmävään urbaanilegendaan Turun sarja-
hukuttajasta.

